

สรุปย่อคำแถลงการณ์ฝ่ายโจทก์

ประเด็นที่ 1 โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาท

สิทธิครอบครองในที่ดินพิพาทนั้นย่อมตกเป็นของโจทก์โดยทางพินัยกรรมได้ เนื่องจาก สิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็นสองกรณี คือ กรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครอง¹ ซึ่งแม้ว่าที่ดินพิพาทจะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ผู้ใดมีอาจมีกรรมสิทธิ์ และมีอาจโอนให้แก่กันได้ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1305 แต่ในเรื่องของสิทธิครอบครองทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น กฎหมายได้รับรองสิทธิครอบครองที่เกิดขึ้น แม้ผู้ที่ได้การครอบครองมานั้นจะได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ตาม² ทั้งนี้สิทธิครอบครองนั้นสามารถมีขึ้นในทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้ เมื่อผู้ที่ยึดถือทรัพย์สินนั้นมีเจตนาจะยึดถือเพื่อตนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1367 อันส่งผลให้บุคคลผู้นั้นย่อมได้ไปซึ่งสิทธิครอบครอง เพียงแต่สิทธิครอบครองนี้จะใช้ยื่นกับรัฐไม่ได้เท่านั้น แต่ระหว่างประชาชนด้วยกันย่อมสามารถใช้ยื่นกันได้³ ดังนั้น ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินจึงมีผู้สิทธิครอบครองได้⁴ ด้วยเหตุนี้ มารดาโจทก์จึงเป็นผู้มีสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาทได้

อนึ่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1367 เป็นหลักที่ตกทอดมาจากหลักกฎหมายโรมันว่าการได้มาซึ่งการครอบครองต้องด้วยการยึดถือและเจตนายึดถือประกอบกัน มิใช่อย่างใดอย่างหนึ่งโดยลำพัง โดยสาระสำคัญในการยึดถือเรียกว่า corpus และสาระสำคัญในเจตนาเรียกว่า animus ส่วนเจตนายึดถือเพื่อตนหมายถึง มีเจตนายึดถือทรัพย์สินนั้นเพื่อประโยชน์ของตนเองซึ่งมีความหมายอย่างกว้างโดยไม่จำเป็นต้องมีเจตนาเป็นเจ้าของทรัพย์สินแต่อย่างใด⁵

จากข้อเท็จจริงการที่มารดาโจทก์ได้เข้าครอบครองและปลูกบ้านหรือร้านค้าน้ำมันบนที่ดินพิพาทเพื่อใช้เป็นที่พักอาศัยกับใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจการค้าน้ำมันนั้นแสดงถึงการเข้ายึดถือทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยเจตนายึดถือเพื่อตนแล้ว ดังนั้น มารดาโจทก์จึงเป็นผู้ได้ซึ่งสิทธิครอบครองในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1367 และเมื่อสิทธิครอบครองเป็นทรัพย์สินชนิดหนึ่งอันถือเป็นกองมรดกจึงสามารถโอนให้แก่กันได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1600⁶ ประกอบกับสิทธิครอบครองมิใช่สิทธิที่เป็นการเฉพาะตัวของมารดาโจทก์โดยแท้ กล่าวคือ มิใช่สิทธิโดยเฉพาะตัวโดยสภาพ

¹ วรุณี เทพทอง, *คำอธิบายกฎหมายที่ดิน* (พิมพ์ครั้งที่ 6, สำนักพิมพ์นิติธรรม 2557) หน้า 29.

² มานิตย์ จุมปา, *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สิน* (พิมพ์ครั้งที่ 10, สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2562) หน้า 330-331.

³ วรุณี เทพทอง, *อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 1*, หน้า 35-38.

⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2045/2518.

⁵ สราวุธ ไกรศาสตร์, 'สิทธิครอบครองในที่ดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายที่ดิน' (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2543) หน้า 27-31.

⁶ กীরติ กาญจนรินทร์, *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 มรดก* (พิมพ์ครั้งที่ 4, สำนักพิมพ์สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา 2563) หน้า 13.

หรือเป็นสิทธิเฉพาะตัวโดยบทบัญญัติของกฎหมาย⁷ ดังนั้น สิทธิครอบครองในสาธารณสมบัติของแผ่นดินจึงสามารถโอนให้แก่กันได้ทางมรดก

เมื่อมารดาโจทก์ถึงแก่กรรมและทำพินัยกรรมยกที่ดินให้แก่โจทก์ ถือเป็นการแสดงเจตนายกทั้งที่ดินและสิทธิในที่ดินที่ตนมีให้แก่โจทก์ทั้งสิ้น ฉะนั้น แมโจทก์จะมีได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทเนื่องจากเป็นทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน แต่สิทธิครอบครองของมารดาโจทก์ที่มีในที่ดินพิพาทย่อมตกทอดมาเป็นของโจทก์ในฐานะผู้รับโอนทางพินัยกรรมได้ เพราะสิทธิที่มารดาโจทก์เข้ายึดถือและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทนั้นมีลักษณะทำนองเดียวกับสิทธิเหนือพื้นดิน ซึ่งสามารถโอนและรับมรดกกันได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1411⁸ ด้วยเหตุนี้ โจทก์จึงเป็นผู้มีสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาทได้

ประเด็นที่ 2 โจทก์สามารถนำที่ดินพิพาทออกให้จำเลยเช่าได้ และจำเลยต้องออกไปจากที่ดินพิพาท

โจทก์มีสิทธินำที่ดินพิพาทให้จำเลยเช่าได้ เนื่องจากโจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาททางพินัยกรรมตามที่ได้กล่าวในประเด็นแรก เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยได้เข้าทำสัญญาเช่าที่ดินและร้านค้าน้ำมันพร้อมอุปกรณ์ค่าน้ำมันที่อยู่บนที่ดินดังกล่าวจากโจทก์ โดยมีประจักษ์พยานที่เห็นจำเลยลงลายมือชื่อในสัญญาเช่าพร้อมวางมัดจำแก่โจทก์ในวันทำสัญญาจำนวน 100,000บาท มาเบิกความยืนยัน ซึ่งมีใช่เป็นการนำพยานบุคคลเข้าสืบเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเป็นการนำสืบหักล้างพยานเอกสาร อันเป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 94 วรรคหนึ่ง (ข)

ในขณะที่ทำสัญญาเช่าที่ดินพิพาทและร้านค้าพร้อมอุปกรณ์การค่าน้ำมันนั้นโจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามพินัยกรรม แมโจทก์จะมีได้เป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ แต่การที่โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองนั้นก็สมารถนำออกให้จำเลยหรือผู้อื่นเช่าได้ เพราะสัญญาเช่าทรัพย์สินนั้นมีได้เป็นสัญญาที่มีวัตถุประสงค์ในการโอนกรรมสิทธิ์ ฉะนั้นสัญญาเช่าระหว่างโจทก์และจำเลยจึงไม่ตกเป็นโมฆะ⁹

และเมื่อสัญญาเช่าได้มีการกำหนดเวลาสิ้นสุดการเช่าไว้อย่างชัดเจน คือวันที่ 1 พฤษภาคม 2564 สัญญาเช่าจึงระงับไปเมื่อสิ้นกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 564 ประกอบมาตรา 204 วรรคสอง อย่างไรก็ตามเมื่อปรากฏว่าครบกำหนดเช่าแล้วและโจทก์ได้บอกกล่าวให้จำเลยออกไปจากที่ดินพิพาทและสิ่งปลูกสร้างโดยชอบแล้ว แต่จำเลยกลับเพิกเฉยไม่ยอมออกไปจากที่ดินพิพาทอันเป็นการอยู่โดยละเมิดสิทธิของโจทก์¹⁰ จำเลยจึงต้องออกไปจากที่ดินพิพาท

นอกจากนี้ แม้ศาลจะฟังว่าหากบุคคลใดใช้หรือครอบครองทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินผู้นั้นย่อมมีสิทธิดีกว่าโดยถือเอา “การครอบครองในความเป็นจริง” เป็นตัวชี้ขึ้น อย่างไรก็ตามการที่จำเลยได้เช่า

⁷ มานิติย์ จุมปา, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 2 , หน้า 50.

กิริติ กาญจนรินทร์, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 6 , หน้า 31,33.

⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2864/2559.

⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1035/2547.

ศันท์ภรณ์ โสถิติพันธ์, คำอธิบายกฎหมายเช่าทรัพย์สิน-เช่าซื้อ (พิมพ์ครั้งที่ 7, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2561) หน้า 31.

¹⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 765/2538.

ทำสัญญาเช่ากับโจทก์โดยยอมเสียค่าเช่าหรือค่าตอบแทนแก่โจทก์ยอมเป็นการแสดงให้เห็นทั้งโดยชัดแจ้งและโดยปริยายว่าจำเลย “ยอมรับ” ว่าโจทก์เป็นผู้มีสิทธิดีกว่าจำเลย การที่จำเลยครอบครองที่ดินพิพาทจึงเป็นการอาศัยสิทธิของโจทก์เท่านั้น โจทก์จึงมีสิทธิในที่ดินพิพาทดีกว่าจำเลย และเมื่อโจทก์ไม่ประสงค์ให้จำเลยเช่าอยู่ต่อ จำเลยจึงต้องออกไปจากที่ดินพิพาท¹¹

ประเด็นที่ 3 โจทก์มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยในความเสียหายต่อถังน้ำมันนับแต่วันที่ 13 เมษายน 2564 อันเป็นวันที่โจทก์ได้รับความเสียหายที่แท้จริง มิใช่ นับแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2564 อันเป็นวันครบกำหนดสัญญาเช่า

เนื่องจากจำเลยได้ทำข้อตกลงในสัญญาเช่าที่ว่า “ความเสียหายอันเกิดจากวัตถุแห่งการเช่า คือร้านค้าและอุปกรณ์การค่าน้ำมัน ผู้เช่าจะต้องรับผิดชอบผู้ให้เช่า เว้นแต่จะสึกหรอโดยปกติของการใช้” ถือเป็นข้อตกลงที่มีได้เป็นการขัดต่อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 150 ประกอบมาตรา 151 ดังนั้นข้อตกลงดังกล่าวจึงมีผลใช้บังคับได้ โดยเป็นไปตามหลักเสรีภาพในการทำสัญญา¹² และหลักสัญญาต้องเป็นสัญญา หรือ Pacta Sunt Servanda อันเป็นหลักทั่วไปของกฎหมายเอกชน

เมื่อเกิดความเสียหายต่อถังน้ำมันขึ้น จำเลยในฐานะผู้เช่าจึงต้องรับผิดชอบตามข้อตกลงที่ได้ทำกันไว้ในสัญญา เพราะมิได้เป็นกรณีที่เกิดจากการสึกหรอโดยปกติของการใช้งาน อันเป็นข้อยกเว้นในความรับผิดชอบตามสัญญาเช่า ดังนั้น จำเลยจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ โดยโจทก์มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยในจำนวนเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ 13 เมษายน 2564 อันเป็นวันที่ถังน้ำมันได้รับความเสียหาย

อย่างไรก็ตาม หากแม้ศาลฟังว่าทรัพย์สินที่เช่านั้นเสียหายจนไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้หรือเป็นการเสียหายโดยสิ้นเชิง¹³ หรือทรัพย์สินที่เช่าสูญหาย อันส่งผลให้สัญญาเช่าระงับไปทันที ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 567¹⁴ เมื่อสัญญาเช่าระงับตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน 2564 โดยจำเลยไม่สามารถส่งมอบถังน้ำมันที่เช่าในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดีหรือใช้ราคาแทนถังน้ำมันแก่โจทก์ได้ จำเลยจึงตกเป็นผู้ผิดนัดและเป็นการทำละเมิดต่อสิทธิของโจทก์ที่มีต่อทรัพย์สินที่ให้เช่าอีกด้วย ซึ่งจำเลยต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนรวมทั้งดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ต้องชดใช้ นับตั้งแต่วันที่ทำละเมิด ฉะนั้นโจทก์จึงมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยผิดนัดได้นับแต่วันที่ 13 เมษายน 2564 อันเป็นวันที่หนี้ในมูลละเมิดเกิดขึ้น¹⁵

¹¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13586/2557.

¹² ศนันท์กรณ โสถถิพันธ์, *คำอธิบายนิติกรรมสัญญา* (พิมพ์ครั้งที่ 24, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2564) หน้า 395.

¹³ จริญญา เล็งวิทยา, *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์สิน* (พิมพ์ครั้งที่ 4, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2560) หน้า 128.

¹⁴ ไผทชิต เอกจริยากร, *คำอธิบายเช่าทรัพย์สิน* (พิมพ์ครั้งที่ 22, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2563) หน้า 189.

¹⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3968/2542.

ปรามาศ ต้นพิพัฒน์, *‘ข้อยกเว้นของเจ้าหนี้ผิดนัด’* (วิทยานพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2560) หน้า 37.

ประเด็นที่ 4 โจทก์มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยในความเสียหายต่อมิเตอร์จ่ายน้ำมันพร้อมอุปกรณ์ท่อส่งน้ำมัน นับแต่วันที่ 9 พฤษภาคม 2564 อันเป็นวันที่โจทก์ได้รับความเสียหายที่แท้จริง มิใช่ นับแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2564 อันเป็นวันฟ้อง

เนื่องจากวันที่ 9 พฤษภาคม 2564 เป็นวันที่เกิดกรณีพิพาทภัยสินามิครั้งที่ 2 อันเป็นวันที่การชำระหนี้ คือ การส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าคือกลายเป็นพันวิสัยที่จะทำได้ และเป็นเวลาหลังจากสัญญาเช่าสิ้นสุดลงแล้วในวันที่ 1 พฤษภาคม 2564 จำเลยจึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อราคาวัตถุดิบได้เสื่อมเสียไประหว่างผิคนัดส่งมอบมิเตอร์จ่ายน้ำมันพร้อมอุปกรณ์ท่อส่งน้ำมัน ซึ่งโจทก์สามารถเรียกดอกเบี้ยได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 225 โดยคิดตั้งแต่ “เวลาอันเป็นฐานที่ตั้งแห่งการกะประมาณราคา” กล่าวคือ เป็นเวลาซึ่งเจ้าหนี้อาจใช้คำนวณคิดค่าเสียหายจากเวลาใดก็ได้ที่จะได้จำนวนค่าเสียหายเพียงพอเท่ากับค่าเสียหายที่เจ้าหนี้ได้รับ ซึ่งจากข้อเท็จจริงวันที่โจทก์ได้รับความเสียหาย หรือวันที่การส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าคืนเป็นพันวิสัยเพราะพฤติการณ์ที่จำเลยต้องรับผิดชอบเนื่องจากมิได้เป็นกรณีที่ความเสียหายเกิดการสึกหรอโดยปกติของการใช้งาน ตามข้อยกวันในความรับผิดชอบในข้อตกลงในสัญญาเช่า นั่นคือวันที่ 9 พฤษภาคม 2564 โจทก์จึงมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยในความเสียหายต่อมิเตอร์จ่ายน้ำมันพร้อมอุปกรณ์ นับแต่วันที่ 9 พฤษภาคม 2564 มิใช่ วันที่ 1 มิถุนายน 2564 ดังที่ศาลชั้นต้นพิพากษา¹⁶

ประเด็นที่ 5 โจทก์มีสิทธิได้ดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 5 ต่อปีของต้นทุนเงินในความเสียหายต่อมิเตอร์จ่ายน้ำมันพร้อมอุปกรณ์ท่อส่งน้ำมัน

การที่จำเลยเช่ามิเตอร์จ่ายน้ำมันพร้อมอุปกรณ์ท่อส่งน้ำมันนั้น เมื่อครบกำหนดสัญญาเช่าแล้วจำเลยจึงมีหน้าที่ต้องส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าคืนแก่โจทก์ หากไม่สามารถส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าคืนได้จำเลยต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ ซึ่งการใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นถือว่าเป็นหนี้เงิน ฉะนั้นการคิดดอกเบี้ยจึงต้องพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224¹⁷ ซึ่งหนี้เงินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 กฎหมายกำหนดให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิคนัดในอัตราที่กำหนดตามมาตรา 7 คืออัตราร้อยละ 3 ต่อปี บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี รวมทั้งสิ้นเป็นร้อยละ 5 ต่อปี ตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 มาตรา 3 ประกอบ มาตรา 4

ดังนั้นเมื่อจำเลยไม่ได้ส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าคืนแก่โจทก์ตามที่กำหนดในสัญญาเช่า โจทก์จึงสามารถเรียกดอกเบี้ยระหว่างเวลาผิคนัดของค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายต่อมิเตอร์จ่ายน้ำมันพร้อมอุปกรณ์ท่อส่งน้ำมันที่เช่าได้ในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 วรรคหนึ่ง

¹⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2625/2551.

ศันนัทภรณ์ ไสถลิตพันธุ์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะหนี้ (พิมพ์ครั้งที่ 5, สำนักพิมพ์วิญญูชน 2563) หน้า 322.

¹⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8818/2563 (ประชุมใหญ่)

ไพโรจน์ วายภาพ, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้ (พิมพ์ครั้งที่ 13, สำนักพิมพ์สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา 2563) หน้า 151.

ประเด็นที่ 6 โจทก์ไม่ต้องคืนมัดจำให้แก่จำเลย และโจทก์มีสิทธิริบมัดจำได้จำนวน 100,000 บาท

การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้โจทก์คืนมัดจำแก่จำเลย จำนวน 91,000 บาท โจทก์ไม่เห็นพ้องด้วย เพราะวัตถุประสงค์ของมัดจำมิได้กำหนดให้แก่กันเพื่อเป็นค่าเสียหาย แต่เป็นการให้ไว้เพื่อเป็นพยานหลักฐานว่า สัญญานั้นได้ทำกันขึ้นแล้วและเป็นการประกันการที่จะปฏิบัติตามสัญญา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 377 ซึ่งมีที่มาจากประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมันและกฎหมายโรมัน โดยความมุ่งหมายของการส่งมอบมัดจำให้แก่กันนั้นมุ่งถึงกระบวนการหรือขั้นตอนของการเกิดขึ้นของสัญญา และการเป็นหลักประกันตามสัญญาเป็นสำคัญโดยไม่ได้มุ่งหมายหรือประสงค์จะให้มัดจำนั้นทำหน้าที่เป็นการชำระหนี้บางส่วนแต่อย่างใด¹⁸ ดังนั้น ศาลชั้นต้นจึงไม่สามารถปรับลดมัดจำโดยอ้างพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 มาตรา 7 ได้ เพราะเป็นการขัดกับวัตถุประสงค์ของการให้มัดจำตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งในทางวิชาการนั้นการปรับใช้มาตรา 7 อาจก่อให้เกิดการขาดความเป็นระเบียบและทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการใช้กฎหมายขึ้นได้

อนึ่ง การให้ศาลมีสิทธิริบมัดจำลงได้นั้นยังเป็นการแทรกแซงเสรีภาพในการทำสัญญาของคู่สัญญา เพราะรัฐได้รับรองเสรีภาพในการทำสัญญาที่ปัจเจกชนมีตั้งแต่แรกซึ่งเป็นสิทธิทั่วไปของประชาชนกฎหมายประกอบกับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 377 และมาตรา 378 ก็ได้มีการบัญญัติให้อำนาจศาลในการปรับลดมัดจำที่สูงเกินส่วนลงได้ เพราะเมื่อมัดจำไม่มีฐานะเป็นค่าเสียหายแล้วจึงย่อมไม่สามารถปรับลดตาม มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า กฎหมายไม่มีเจตนารมณ์ที่จะให้ศาลเข้ามาใช้อำนาจแทรกแซงข้อตกลงเกี่ยวกับมัดจำโดยการปรับลดมัดจำลงได้¹⁹

นอกจากนี้ แม้ว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540 จะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนที่ศาลย่อมยกขึ้นพิจารณาได้เอง แต่สัญญาเช่าระหว่างโจทก์และจำเลยมิได้ตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540 เพราะการที่จะอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติดังกล่าวนั้นต้องเป็นสัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพ ตามมาตรา 4²⁰ แต่เมื่อจำเลยมิใช่ผู้บริโภค และโจทก์ก็มีใช้ผู้ประกอบการค้าเป็นวิชาชีพ อีกทั้งสัญญาที่ทำก็มีใช้สัญญาสำเร็จรูป ตามค่านิยมในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ดังนั้น ศาลชั้นต้นจึงไม่สามารถนำกรณีพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 มาตรา 7 มาปรับลดมัดจำได้ โจทก์จึงมีสิทธิริบมัดจำของจำเลยในจำนวน 100,000 บาท ไว้ได้โดยชอบ

¹⁸ พัฒน์ แซ่จิว, 'ปัญหาหลัก กฎหมายว่าด้วยมัดจำ' (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2558) หน้า 80-81.

¹⁹ ศนันท์กรณ โสทธิพันธุ์, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 12, หน้า 319, หน้า 580-581.

พัฒน์ แซ่จิว, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 18, หน้า 96.

²⁰ ศนันท์กรณ โสทธิพันธุ์, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 12, หน้า 570-571.